

ÖRNEK BİR HALK KÜTÜPHANESİ¹

UNESCO Alman Millî Komisyonu, Westfalya'da Recklinghausen civarında bulunan madencilik merkezlerindeki Oer - Erkerschwick yeni halk kütüphanesine, 15 Eylül 1954 te "örnek kütüphane" adını vermiştir.

Oer - Erkerschwick, 1926 da kurulmuş olduğundan, nüfusu yeni yeni artmaya başlamıştır. 1953 te 22.000 e varmış olan nüfusun yüzde sekseni doğrudan doğruya maden endüstrisi ile meşgul bulunmaktadır.

Burasının kültür faaliyeti, 1951 yılına kadar ancak mevcut bir sinemaya münhasırdı. Aynı yılın mayıs ayında kilise, işçi sendikaları ve maden endüstrisi şefleri ile anlaşılan belediye, bir halk kütüphanesi ile gençlik için hususî bir teşkilâtın ve halk kursları için bir lokalin tesisine karar verdi. Bu iş için müteşebbislerin emrine 50.000 Alman markı ayrıldı. Fakat inşaatın bitimi beklenmeden, Belediyede koleksiyonlar için ayrılmış bir yerde, muvakkat olarak, genç kütüphaneci Heribert Hoffmann'ın idaresi altında bir kütüphane kurulmasına başlandı. Bu kütüphanenin okuyucularının sayısı 1951 baharında 600 iken, bu rakam 1955 şubatında 3100 e yükseldi. Aynı devre için ödünç olarak alınan kitapların sayısı 800 den 8000 e çıktı ki bunların yüzde kırk birini roman nevine dahil bulunmayan kitaplar teşkil etmekte idi. Daha yeni binanın inşası tamamlanmadan bir yıl içinde ödünç alınan kitapların sayısı kasabanın nüfusunun üç mislini aştığı gibi, Kütüphane tarafından organize edilen konserleri, konferansları ve dramatik temsilleri takip edenlerin mikdarı da gitgide artmıştır.

Genç bir mimar ekibi tarafından plânları ihtimamla yapılmış olan şehrin merkezindeki bu yeni binanın iki vazifesi vardı. Binanın bir tarafı halk kütüphanesi olarak kullanılacak, diğer kısmı toplanma yeri olacaktı. Dikdörtgen şeklindeki esas salonun tabanı 180 metrekare ve hacmi 14.000 cilt kitap almağa müsaittir. Bu salonun ortası bir sahanlık şeklinde idi ve yanlarda iki basamakla

¹ Bulletin de l'Unesco à l'Intention des Bibliothèques (cilt 9, sayı 5-6. Mayıs - Haziran nüshası) ten tercüme edilmiştir.

çıkılan ayrı bir salonu vardı. Salonun uzun yanlarından birinde büyüklere, diğesinde çocuklara ait kitaplar bulunmaktadır. Sahanlık kısmı okuma salonu olup burada uzun koltuklar, sandalyalar, masalar bulunmaktadır. Salonun etrafında, içleri salona doğru dönük müteharrik kitap rafları mevcuttur. Salonun zemininde de alt kata inilen müteharrik bir plâtfom vardır. Bu sayede, konser veya konferans verildiği zamanlar, sandalya ve masalar kolaylıkla nakledilebilmektedir. Salonun kitap dolaplarının bulunmadığı küçük yan cepheleri de okumaya ayrılmıştır. Lüzumu halinde bu dar yerlerden birine bir ekran yerleştirilebilmektedir.

Salonun orta kısmı, meselâ bir bale temsilinde, sahne vazifesini görmektedir. Müteharrik kitap rafları, herhangi bir yere nakledilmek suretiyle, işgal ettikleri yerler okuma salonuna ilâve edilmektedir. Bu gibi hallerde artistler salona, müteharrik merdivenlerden girmektedirler. Ayrıca lüzumu halinde, salonun herhangi bir yerine konulabilen bir televizyon, bir fonograf, bir mikrofon ve bunlara benzer teknik cihazlar da bulunmaktadır.

Çeviren: Macide ÖZGÜNAY

Milli Kütüphane Uzmanlarından